

МИНИСТАР ОДБРАНЕ
ДРАГАН ШУТАНОВАЦВОЈСКА
НЕ СМЕ
ДА БУДЕ
ПРОБЛЕМ

Имам поверење у нашу Војску и њене припаднике и у своје сараднике у Министарству и Генералштабу. Нећу штедети ни себе ни њих, како бисмо заједничким снагама поправили тренутно стање. Војска не сме да буде проблем, али ни војска не сме да има проблеме, рекао је министар одбране Србије Драган Шутановац у свом првом интервјуу магазину „Одбрана“.

Непуне две недеље после преузимања дужности, у првом интервјуу откако је на тој функцији, најмлађи министар одбране Србије Драган Шутановац говори о приоритетима у раду и наглашава јасно опредељење да се започети реформски процеси у систему одбране приведу крају.

Господине министре, шта су приоритети у раду Министарства одбране?

– Основни приоритети у овом тренутку се могу поделити у више сегмената: на наставак започете реформе система одбране, брже и активније укључивање у безбедносне интеграције и побољшање социјалног и материјалног статуса припадника Министарства одбране и Војске.

Да бисмо успешно наставили са спровођењем реформе, неопходно је хитно доношење нових закона о одбрани и Војсци, затим закона о службама безбедности, али и усвајање низа подзаконских аката, успостављање оптималне функционалне организације и у Војсци, и у Министарству, достизање пројектоване бројчане величине система одбране и потпуна професионализација, техничка модернизација и реформа војношколског система и обуке.

Морам да напоменем да ће један од великих послова запослених у Министарству одбране бити и враћање угледа Војсци, Министарству и њиховим припадницима. Сваки од ових сегмената је подједнако важан и апсолутно ћу инсистирати на њиховој потпуној реализацији.

Имајући у виду да је Влада формирана на основу пет стратешки битних питања за Србију, од којих је један однос са Хашким трибуналом, сматрам то једним од својих приоритетних задатака и усмерићу све потенцијале ка решавању тог питања.

Подсетићу вас да је Министарство одбране тек недавно у оквиру Владе Републике Србије. Убеђен сам да ће због саме те чињенице имати бо-

љи, дакле, равноправан третман у односу на друга министарства, што до сада није било тако.

Како видите наставак реформских процеса у систему одбране Србије?

– Реформа која се односи на успостављање оптималне и ефикасне Војске добрим је делом приведена крају, у складу са предвиђеним и планираним активностима у *Нацрту стратегијског прегледа одбране*, и она се мора завршити у току овог полугодишта. Истовремено, значајан и обиман посао предстоји и у оквиру реформе Министарства одбране и то ће, такође, бити наш приоритет.

Нормативни оквир је основа за наставак реформског процеса. Каква ће бити динамика усвајања неопходних закона и стратегијско-доктринарних докумената?

– Драго ми је што је и сам премијер у свом експозеу изнео став да је један од најпречих задатака нове Владе Србије усвајање *Предлога закона о Војсци и одбрани* и сигуран сам да ће то бити приоритет у мом раду као министра одбране и мојих сарадника.

Свестан сам да убрзани наставак реформи зависи и од тих закона, учинићу све да се *Предлог закона* за најкраће време нађе на дневном реду Скупштине Србије и да се тај вишегодишњи проблем превозиће. Сматрам да је усвајање закона неопходан предуслов и за боље финансирање система одбране, што је једна од кључних потреба. Морамо бити свесни да у Војску није улагано недопустиво дуго и да се ти проблеми, нажалост, не могу решити преко ноћи. Желим да кажем – драго ми је што ћу то рећи баш за „Одбрану“ – да имам поверење и у нашу Војску и њене припаднике, и у своје сараднике у Министарству и Генералштабу. Нећу штетити ни себе ни њих како бисмо заједничким снагама поправили тренутно стање. Војска не сме да буде проблем, али ни војска не сме да има проблеме.

Дугогодишња тешка материјална ситуација у систему одбране јесте стање које сте наследили. Шта ћете предузети на превасилажењу тих проблема и какве су, по Вашој оцени, перспективе за њихово решавање?

– Без побољшања личног и радног стандарда и без савремених средстава ратне технике нема респектабилне и ефикасне војске. Очекујем да ћемо у оба правца већ следеће године остварити значајан напредак.

Поред буџета, један од битних сегмената за финансирање система одбране јесте и *Мастер план*, односно продаја војне имовине и планско улагање тих средстава. Желим да нагласим да је *Мастер план* јединствен и непоновљив и да нећу дозволити да се та средства троше неплански. Такође, очекујем и средства из *Националног инвестиционог плана*, која ће нам омогућити неке капиталне инвестиције, као што је ремонт авиона МиГ 29.

Припаднике Министарства одбране и Војске свакоко занима

и Ваше виђење њиховог материјалног положаја и статусних питања, јер је Нацртом стратегијског прегледа одбране, до краја године предвиђено знатно смањење броја запослених у систему одбране, међу којима би, како је најављено, без посла остало највише цивилних лица?

– Није тајна да у оквиру МО има више запослених цивилних лица него што је нашој војсци потребно. Неопходно је смањење броја запослених, јер је овакво стање неодрживо. Инсистираћу да се дискрециона права надређених сведу на најмању меру, те да се број запослених смањи уз пажљиво вредновање квалитета, стручности и неопходности кадрова (запослених).

У надлежности министра одбране је и решавање нагомиланих проблема у одбрамбеној индустрији Србије. Каква је перспектива предузећа у тој привредној групацији?

– Наивно би било помислити да Министарство одбране или Војска Србије могу самостално да решавају тај проблем. Проблем је много већи и озбиљнији и мораће да га решава сама Влада. Оно што могу да кажем јесте да Министарство одбране неће радити у

корист штете Војске тако што ће само трансферисати (усмеравати) новац из буџета ка одбрамбеној индустрији. Поддржаваћемо сваку иницијативу одбрамбене индустрије која побољшава одбрамбену моћ наше земље, а са друге стране одбрамбена индустрија мора да се прилагоди величини тржишта на које жели да пласира своју робу и да има реалне захтеве према МО.

Уласком у Партнерство за мир отварају се перспективе за одбрамбену индустрију и сматрам да је то један од приоритета којима се ресорно министарство у будућем периоду мора бавити. Ако смо некада говорили да је одбрамбена индустрија у проблему због немогућности извоза, ја ћу учинити све за убрзавање издавања дозвола. То питање сам већ покренуо на седници Владе, али и иницијативу за измене и допуне *Закона о спољнотрговинском промету наоружања и војне опреме*.

Стратејским прегледом одбране најављена је и реорганизација војног обавештајно-безбедносног система. Како ће се она одвијати и шта је суштина тог процеса?

– Успостављање рационалног и ефикасног обавештајно-безбедносног система одбране јесте један од приоритета за укупну реформу система одбране, али и битан сегмент успостављања укупног обавештајног система Републике Србије. Сигуран сам да ће Министарство одбране у оквиру Савета за националну безбедност имати важну улогу, стога је неопходно да се за најкраће време донесе закон о службама безбедности.

У овом тренутку обавештајно-безбедносни систем Министарства одбране чине Војнообавештајна агенција, Војнобезбедносна агенција, обавештајно-извиђачки органи и јединице Војске. Новим законом ће се формирати јединствено агенција од ВОА и ВБА.

Имајући у виду да је Влада формирана на основу пет стратешки битних питања за Србију, од којих је један однос са Хашким трибуналом, сматрам то једним од својих приоритетних задатака и усмерићу све потенцијале ка решавању тог проблема. Проблем хашких оптуженика је, у ствари, проблем цивилних безбедносних структура, и нећу дозволити да се тај проблем пребацује на терет Војсци.

Морамо бити свесни да у Војску није улагано недопустиво дуго и да се нагомилани проблеми, нажалост, не могу решити преко ноћи.

Неопходно је смањење броја запослених у систему одбране, посебно цивилних лица, јер је овакво стање неодрживо. Инсистираћу да се дискрециона права надређених сведу на најмању меру и да се број запослених смањи уз пажљиво вредновање квалитета, стручности и неопходности кадрова.

Одбрамбена индустрија Србије мора да се прилагоди величини тржишта на које жели да пласира своју робу и да има реалне захтеве према Министарству одбране.

Успостављање рационалног и ефикасног обавештајно-безбедносног система јесте један од приоритета за укупну реформу система одбране, али и битан сегмент успостављања укупног обавештајног система Републике Србије. Сигуран сам да ће Министарство одбране у оквиру Савета за националну безбедност имати важну улогу, стога је неопходно да се за најкраће време донесе закон о службама безбедности.

Министарство одбране и Војска јесу инструмент спољне политике. На том плану залагаћу се за развијање сарадње са три главна ослопца, Бриселом, Вашингтоном и Москвом.

Због политичких прилика у земљи дошло је до застоја у реализацији планираних активности у оквиру програма Партнерство за мир. Који су први кораци за убрзање тог процеса?

– Процес избора нове Владе Србије је успорио активности у оквиру Програма Партнерство за мир. Наш први корак јесте доношење Презентационог документа на коме се у Министарству увелико ради. Потом следи појединачно потписивање Програма Партнерства за мир, у коме ће бити прецизиране активности и обавезе у којима ће наша земља учествовати. То ће свакако допринети даљој реформи оружаних снага и достизању савремених стандарда у тој области.

До застоја у међународној војној сарадњи није дошло. Напротив! Она је и протеклих месеци била врло динамична. У којим областима ће се убудуће одвијати?

– Министарство одбране Србије одржава веома динамичну међународну сарадњу са више од 40 земаља, која се спроводи према билатералним споразумима.

Размена искустава у билатералним сусретима представља добар начин да се стекне представа о искуствима других земаља и пренесе стечена знања у активностима које се спровode на реформи система одбране. Пријемом у Партнерство за мир наша земља је добила више могућности за усавршавање наших официра и размену искустава у области едукације и обуке, што знатно доприноси наставку реформи и интеграционих процеса у нашој земљи.

Показатељ добре регионалне сарадње јесте трилатерална вежба, коју ће крајем јуна извести војске Србије, Румуније и Бугарске, али и учешће припадника падобранских јединица Руске Федерације на интернационалном такмичењу, које ће се током године одржати у Нишу.

Истовремено се повољно развијају партнерски односи са оружаним снагама Сједињених Америчких Држава и конкретно – са Националном гардом Охаја. Начелник Генералштаба генерал-потпуковник Здравко Понош вратио се недавно из САД, и прве информације које сам добио указују на успешност посете, а већ за десетак дана у Охајо ће отпутovati и група професионалних војника у оквиру обучавања на нивоу размене малих јединица. Све то указује да се брзо отварају бројне нове и корисне могућности за међународну војну сарадњу.

Министарство одбране и Војска јесу инструмент спољне политике. На том плану залагају се за развијање сарадње са три главна ослонаца, Бриселом, Вашингтоном и Москвом.

Већ дуго се бавите питањима одбране и безбедности, између осталог и као председник и заменик председника Одбора за одбрану и безбедност Народне скупштине Србије. Како оцењујете цивилно-војне односе у Србији, а посебно демократску цивилну контролу Војске?

– Нажалост, то није проблем који је карактеристичан само за наше доба. Олга Поповић-Обрадовић у једној својој студији, прављајући о војној елити и цивилној власти у Србији, каже да већ летимичан поглед на историју односа цивилних и војних власти у Србији и Југославији пружа онеспокојавајућу слику.

Учинићу све да се та слика промени, односно да парламент има потпуни увид у рад овог министарства. Наравно, као и у сваком демократском друштву, уважићу све конструктивне идеје које долазе од невладиног сектора, јер сматрам да је та сарадња корисна за војску, а самим тим и за наше друштво.

Један од битних сегмената биће и отварање ка јавности и рушење разних предрасуда које су створене под плаштом „војне тајне“.

Желим на крају да кажем да и поред тешког периода кроз који је наша војска прошла, грађани имају висок степен поверења у њу. Учинићу све што је у мојој мoћи да на крају мог мандата грађани Србије буду још поноснији на своју војску.

У јавности се често помиње име генерала Младића везано за Војску Србије. Какав је Ваш став о томе?

БИОГРАФИЈА

Драган Шутановац, први министар одбране Републике Србије, рођен је 24. јула 1968. године у Београду, где је завршио основну школу и Шесту београдску гимназију. Дипломирао је на Машинском факултету у Београду, Одсек хидроенергетике.

Посебно се специјализовао у области безбедности. Са успехом је завршио специјалне курсеве у Сједињеним Америчким Државама, где је добио диплому за област спровођења закона (Law Enforcement), диплому за област сигурносних питања и надзора (Security Issues and Oversight) и диплому престижног америчко-немачког Центра „Маршал“ за безбедносне студије у Гармиш-Партенкирхену.

У периоду април–мај 2000. био је стажиста Европског парламента у Стразбуру и Бриселу.

Новембра 2000. године именован је за специјалног саветника Савезног министарства унутрашњих послова, а 2001. за помоћника савезног министра унутрашњих послова.

На парламентарним изборима 2000, 2003. и 2007. године биран је за народног посланика у Народној скупштини Републике Србије.

Од 2002. до 2003. године је на функцији председника Одбора за одбрану и безбедност Народне скупштине Републике Србије. Од 2004. до 2007. је заменик председника Одбора за одбрану и безбедност Народне скупштине Републике Србије.

На локалним изборима 2000. и 2004. године изабран је за одборника у Скупштини града Београда.

На седници Народне скупштине, одржаној 15. маја 2007, изабран је за министра одбране у Влади Републике Србије.

Војни рок служио је 1987/1988. године у Самобору – род веза.

Говори енглески језик.

Ожењен, отац синова Предрага и Страхине.

– Мој лични вредносни суд је врло јасан, а то је да сви хашки оптуженици морају сести на оптуженичку клупу. С друге стране, на основу законских овлашћења, а у оквиру Министарства одбране и Војске Србије учинићу све да се мој вредносни суд реализује и да се тај однос демистификује.

Посебно желим да нагласим да сам ја, као и војни врх, свестан својих законских обавеза, али да је проблем хашких оптуженика, у ствари, проблем цивилних безбедносних структура, те да нећу дозволити да се тај проблем пребацује на терет Војсци. У најкраћем року покренућу активности којима ће бити показана јасна опредељеност Министарства одбране и Војске да ефикасно учествује у решавању тог проблема. ■

Славољуб М. МАРКОВИЋ